

Jyväskylän kaupunkiseudun MAL-sopimuksen seuranta 2021-2022

Valtio-osapuolen ja Jyväskylän seudun
tapaaminen 9.6.2022

Sisältö

1. MAL-sopimuksen keskeiset tavoitteet
2. Nostoja MAL-sopimuksen toimenpiteiden edistymisestä
 - Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne
 - Asuminen ja elinympäristön laatu
 - Elinvoimainen ja saavutettava Jyväskylän kaupunkiseutu

LIITEAINEISTO: toimenpidekohtainen seuranta

MAL-sopimuksen keskeiset tavoitteet

- **Vähähiilisen ja kestävän yhdyskuntarakenteen sekä sitä tukevan liikennejärjestelmän kehittäminen** ilmastonmuutoksen torjumiseksi
 - Kunnianhimoiset tavoitteet: Kestävän liikkumisen kulkutapaosuuden kasvattaminen seudulla nykyisestä 41 %:sta 45 – 55 %:iin.
 - Kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä edistävät toimenpiteet.
 - Kasvun ohjaaminen kestävästi olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuen. Asuntotuotannon kohdentaminen hyvin saavutettaville alueille yhdyskuntarakenteen, joukkoliikenteen ja palvelujen näkökulmasta.
- Seudullista tarvetta vastaavan **monipuolisen asuntotuotannon** mahdollistaminen, kohtuuhintaisen asuntotuotannon ja puurakentamisen edistäminen.
- **Asuinalueiden eriytymiskehityksen ehkäiseminen** ja asunnottomuuden poistaminen
- **Seudun elinvoiman edistäminen**

Jyväskylän kaupunkiseudun MAL- ankkurikokonaisuudet

1. Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

- Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva
- Keskustojen maankäytön, liikenteen ja asumisen yhteensovittaminen
- Julkisen henkilöliikenteen kehittäminen
- Seudun kävely- ja pyöräilyolosuhteiden kehittäminen
- MAL-tiedolla johtaminen

2. Asuminen ja elinympäristön laatu

- Asumisen politiikka
- Ekologinen ja kestävä rakentaminen ja elinympäristö

3. Elinvoimainen Jyväskylän kaupunkiseutu

- Seutukeskuksen elinvoimaisuuden ja saavutettavuuden kehittäminen

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

• Tavoitteet 2030+

- Yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä muodostavat eheän ja toisiaan tukevan ilmastomuutosta hillitsevän kokonaisuuden.
- Maankäytön ratkaisut tukevat kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sekä kestävien matkaketjujen edellytyksiä.
- Asumista, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumista ohjataan kaavoituksella siten, että mahdollistetaan asukkaiden kestäviin liikkumismuotoihin perustuvien valintojen tekeminen.
- Elinympäristö kannustaa omaehtoiseen, terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikkumiseen ja ulkoiluun. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet ovat parantuneet erityisesti keskustoissa ja niiden läheisyydessä.
- Vähähiilisten käyttövoimien jakeluverkon laajentuminen.
- Puhtaiden ajoneuvojen direktiivin mukaiset käyttövoimat käytössä vuoteen 2024 mennessä seudun toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen järjestämässä joukkoliikenteessä.
- Jyväskylän kaupunkiseutu on saavuttanut kansalliset päästövähennystavoitteet vuoteen 2030 mennessä.

Mittarit

Kestävien kulkutapojen osuus kaikkien matkojen määrästä kasvaa ydinkaupunkiseudulla (Jyväskylä, Laukaa, Muurame) 55 prosenttiin ja koko seudulla 45-50 prosenttiin.

Vuonna 2019 koko osuus oli koko seudulla 40,6 % (ei sisällä Äänekoskea). Seuraavan henkilöliikennetutkimuksen tulokset käytössä vuonna 2023.

Ydinkaupunkiseudun joukkoliikenteen matkamäärien kaksinkertaistaminen vuoteen 2030 mennessä.

Vähintään 80 % uusien asemakaavojen asumisen kerrosalasta suunnataan maakuntakaavan seudullisesti merkittäviin tiivistettäviin taajamiin

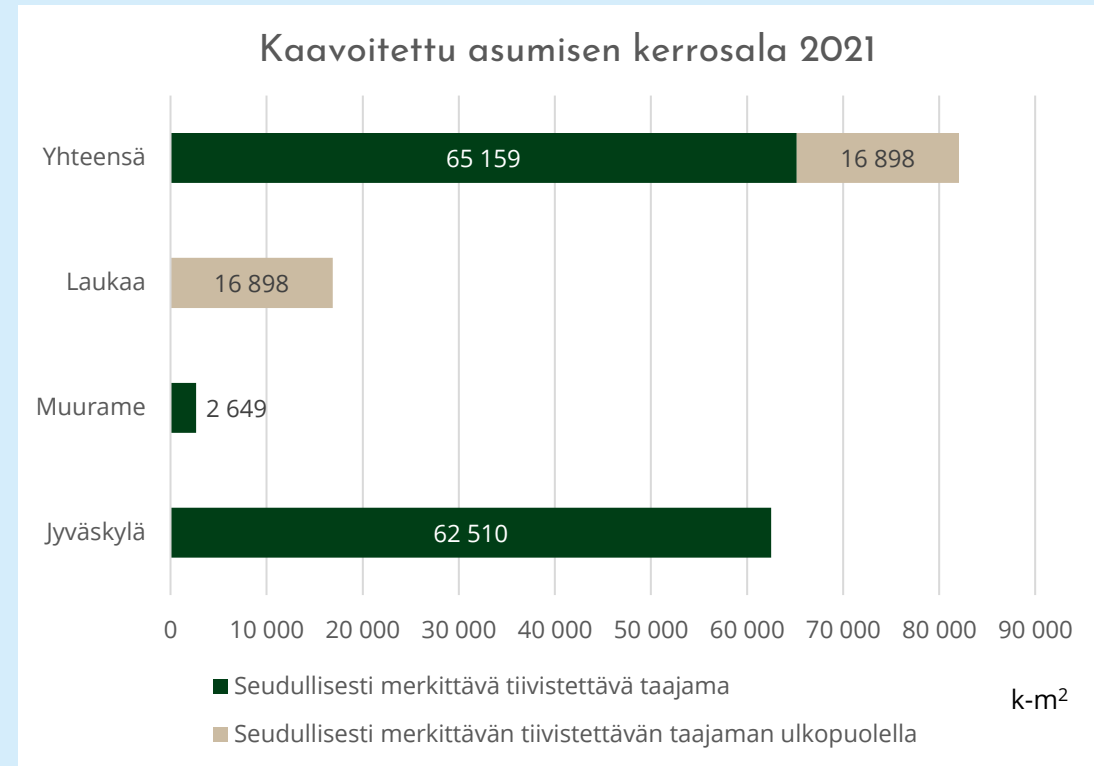
1. Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva

- Yksi MAL-sopimuksen keskeisimmistä toimenpiteistä, etenee suunnitellusti.
- Karttapohjaisen kuvauksen laadinta seudun tulevasta yhdyskuntarakenteesta, liikennejärjestelmästä ja viherrakenteesta (vrt. kaupunkiseutusuunnitelma). MAL-kehityskuvassa tarkennetaan ja konkretisoidaan sopimukseen kirjattuja tavoitteita ja toimenpiteitä viemällä ne kartalle. Työn lähtökohdat pohjautuvat seudun aiempiin maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskeviin strategioihin, selvityksiin ja suunnitelmiin.
- Määritellään yhdyskuntarakenteen, viherrakenteen ja liikennejärjestelmän kestävyttä ja sitä kautta myös MAL-sopimuksen tavoitteiden toteutumista kuvaavat seurantamittarit.
- Keskeisiä teemoja mm.
 - asumisen ja työpaikkarakentamisen sijoittuminen suhteessa kestäväan liikkumiseen
 - liikenneverkon kehittämisen painopisteet
 - pyöräilyn tavoiteverkon määrittely sekä
 - viherrakenteen kehittämisperiaatteet virkistys- ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi
- Laaditaan kolmessa vaiheessa:
 - **1. MAL-tilannekuva:** seudulla vaikuttavien maankäytön, asumisen ja liikenteen ilmiöiden ja seudun eri alueiden erityispiirteiden tunnistaminen, [MAL-tilannekuvaraportti valmistunut 3/2022](#)
 - **2. Luonnosvaihe:** kartta-aineiston työstäminen, kehittämisperiaatteet/-tavoitteet, vaikutusten arviointi ja seurantamittariston luominen
 - **3. Hyväksymisvaihe:** kunnanvaltuustojen hyväksymiskäsittelyt vuoden 2022 loppuun mennessä.

2. Keskustojen maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen

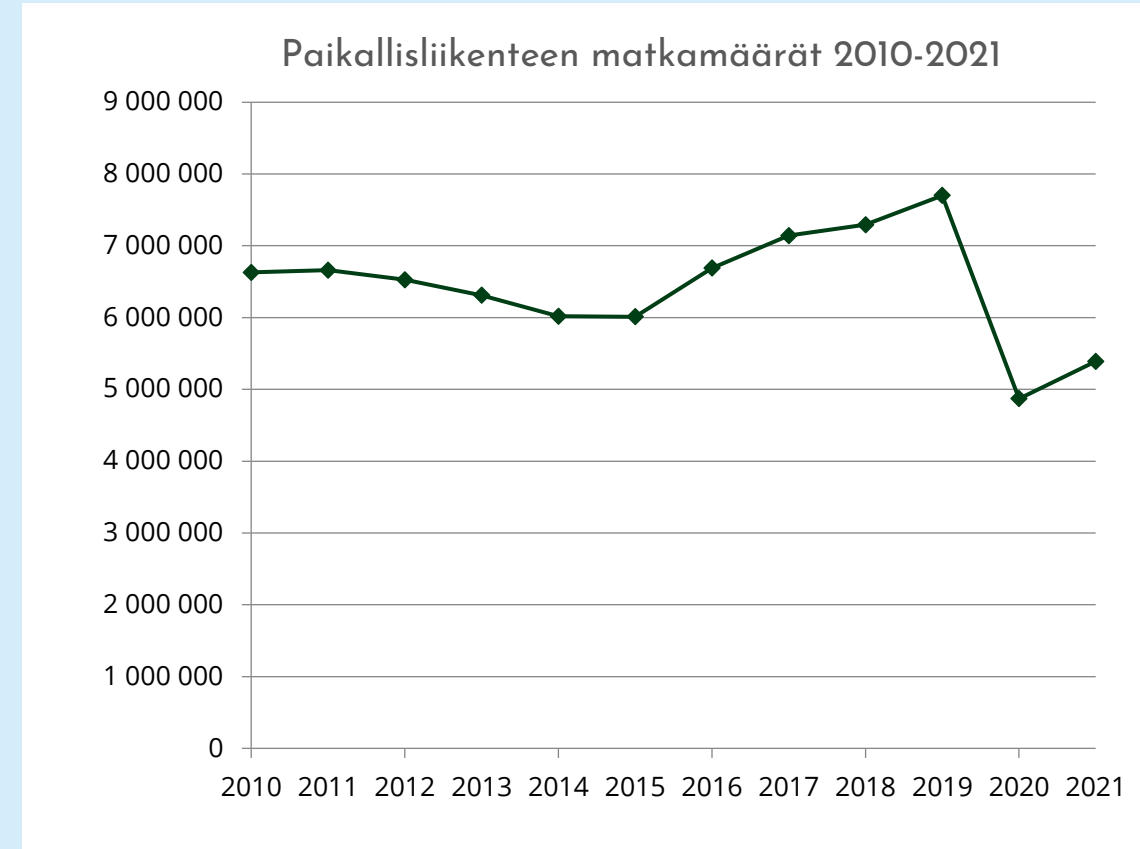
- Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Äänekoski ovat toteuttaneet jo laadittujen keskustojen kehittämissuunnitelmien toimenpiteitä. Uusia seudun keskustaajamia koskevia kehittämissuunnitelmia ei ole puuttuvilta osin käynnistetty.
- Uutta asuntorakentamista on ohjattu pääasiassa keskustoihin, aluekeskuksiin ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varsille.
 - Vuonna 2021 seudun kaavoituksessa 80 % uudesta asumisen kerrosalasta suuntautui tavoitteen mukaisesti maakuntakaavan seudullisesti merkittäviin tiivistettäviin taajamiin. Ulkopuolelle kaavoitettu kerrosala sijoittui maakuntakaavan kunta-/palvelukeskuksen alueelle.
 - Tavoitteenasettelun tarkistus Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvatyön yhteydessä.

3. Julkisen henkilöliikenteen kehittäminen

- Linkki Tulevaisuuteen –joukkoliikenteen kehittämisohjelman (2019; Jyväskylä, Laukaa, Muurame) toimenpiteet edistyneet pääosin suunnitellusti.
 - Mm. uusi linjastosuunnitelma hyväksytty vuonna 2021, sähköisten palautekanavien ja maksutapojen lisääminen on edennyt, pysäkki-infran parantamista tehty muiden infraparannusten yhteydessä.
- Tavoite joukkoliikenteen matkamäärien kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä entistä haasteellisempi koronasta johtuen.
 - Vuoden 2022 matkamäärissä nähtävissä elpymistä, määrät vielä 15 % pienemmät vuoden 2019 tasoon nähden. Lippuhintojen alentaminen arvioitava uudestaan.
- Selvitys seudullisen joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueen laajenemisesta etenee suunnitellusti. Valmistuu kesällä 2022.
- Sopimukseen kirjatut tuet ja avustukset toteutuneet sopimuksen mukaisesti.

4. Seudun kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen

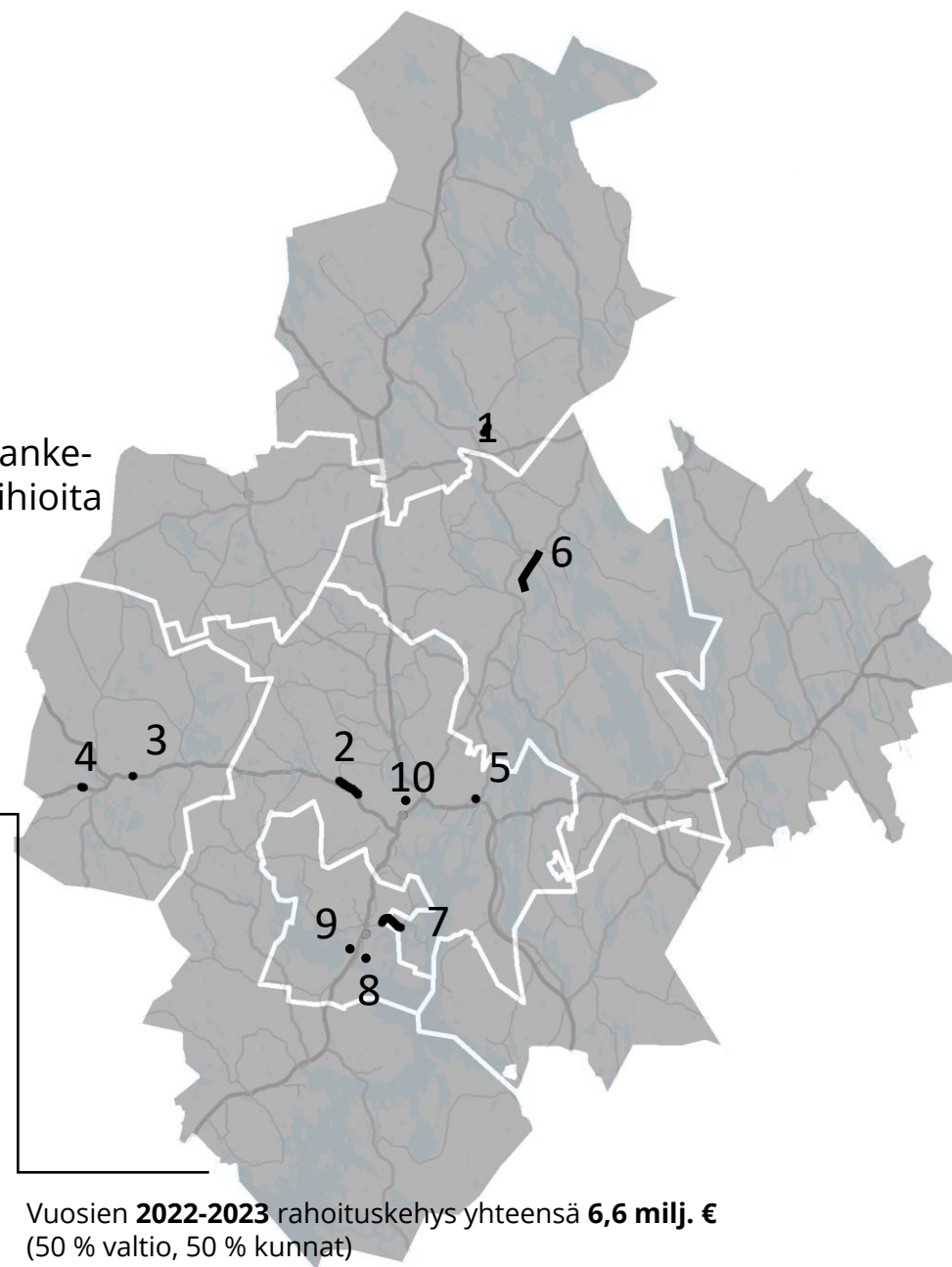
- Olosuhteita ja ohjelmointityötä on kehitetty yhteistyössä ELY:n kanssa. MAL-sopimuksen KUHA-rahoituksesta (yht. 6,6 milj. €, kustannusjako 50 % valtio – 50 % kunnat) suurin osa kohdennettu uusien jalankulku- ja pyöräilyväylien toteuttamiseen.
 - Pienten liikennehankkeiden osalta tarve kehittää pitkäjänteistä yli yhden MAL-sopimuskauden ulottuvaa ohjelmointia suunnitteluvalmiuden edistämiseksi. Toteutusvalmiita suunnitelmia nyt enää muutamia. Strategista kokonaiskuvaava luodaan osana seudun MAL-kehityskuvatyötä (mm. kuvaus seudullista pyöräverkosta ja sen kehittämistarpeista).
- MAL-sopimuksessa Jyväskylän seudun kuntien haettavaksi osoitettiin vuodelle 2021 valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla vähintään yksi miljoonaa euroa (valtakunnallinen kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustushaku).
 - Avustushaussa seutu sai yhteensä 241 550 € (Jyväskylä ja Muurame). Jyväskylälle kielteinen päätös Rantaraitin hakemukselle Heikinkatu-Koivurannantie (haettu avustus 450 000 €).

KUHA- ja KäPy-kohteet

	KUHA-kohteet (valtion maantieverkko)	Kustannusarvio
1	2022: Äänekoski – Mt 6450 (Sumiaistentie), Jalankulku ja pyöräilyväylä: Suolahti	1 035 000 €
2	2022: Jyväskylä – Vesangantien jalankulku- ja pyöräilyväylä (Könkkölä-Ruoke)	2 440 000 €
3	2023: Petäjävesi – Palvalahden teollisuusalueen liittymän (Pakolantie) parantaminen vt 18/23	400 000 €
4	2023: Petäjävesi – Rautakylän liittymä vt 18/23	95 000 €
5	2023: Jyväskylän aluekeskusten joukkoliikenneterminaalien kehittäminen, kohde 1: Vaajakoski	210 000 €
6	2023: Laukaa – mt 637 jalankulku- ja pyöräilyväylä: Peurunka – Kuusa	1 600 000 €
+	2023: liityntäpysäköintikohteiden suunnittelu- ja toteutuskokonaisuus	700 000 €
	YHTEENSÄ	6 480 000 €
+ 7	Kinkovuorentien jalankulku- ja pyöräilyväylä (Jyväskylä, Muurame) toteutetaan yhteisrahoitteisesti Väyläviraston investointiohjelman mukaisena hankkeena	1 800 000 €

	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman valtionavustus (kunnan katuverkko), vuoden 2021 avustushaun kohteet	Myönnetty avustus
8	Muurame: Riihivuorentien perusparannus ja korotetun kevyenliikenteenväylän rakentaminen	20 000 €
9	Muurame: Kappelintien kadun ja korotetun kevyenliikenteenväylän rakentaminen 33 000 €	33 000 €
10	Jyväskylä: Yrjönkadun muuttaminen pyöräkaduksi	188 550 €
	YHTEENSÄ	241 550 €

hanke-
aihoita

Vuosien **2022-2023** rahoituskehys yhteensä **6,6 milj. €**
(50 % valtio, 50 % kunnat)

5. Tiedolla johtamisen kehittäminen

- Seudullinen yhteistyö yhteisen tietopohjan edistämiseksi on tiivistynyt.
 - MAL-kehityskuvan yhteydessä kehitetään seudun yhteistä paikkatietoalustaa, johon kootaan seudullisessa MAL-yhteistyössä tarvittavaa tietopohjaa ja seuranta-aineistoa havainnolliseen ja helppokäyttöiseen muotoon.
 - [Seudullinen asumiskatsaus](#) on laadittu vuonna 2021 ensimmäistä kertaa koko MAL-seudun alueelta.
 - Liikenteen ja liikkumisen ajantasaisen tietopohjan kehittäminen edellyttää lisää panostuksia.

Asuminen ja elinympäristön laatu

Asuminen ja elinympäristön laatu

• Tavoitteet 2030+

- Seudulla harjoitetaan kokonaisvaltaista ja kestäväää asumisen politiikkaa, joka ottaa huomioon asumisen ja asuntomarkkinoiden toimivuuden lisäksi myös palvelut, elinympäristön laadun, viihtyisyyden ja saavutettavuuden.
- Monimuotoisen asuntotuotannon kautta ehkäistään asuinalueiden eriytymiskehitystä ja mahdollistetaan monipuolisten asuinalueiden muodostuminen, joissa sosiaalinen ja taloudellinen hyvinvointi jakaantuu tasaisesti eri asuinalueiden välillä.
- Myös heikommassa asemassa oleville väestöryhmille on riittävästi asumisratkaisuja ja ikääntyneiden asumisen tarpeet on otettu huomioon. Asunnottomuus seudulla on poistettu.
- Koko- ja hallintamuotojakaumaltaan sekä talotyypeiltään seudun asuntotuotanto tarjoaa kysyntää vastaavia asumisen mahdollisuuksia.

Mittarit

Seudulle on rakentunut vuoteen 2030 mennessä 15 000 uutta asuntoa. Vuosina 2021-2023 tavoite yhteensä 4 500 asuntoa

Seudun kuntien tavoite on, että valtion tukeman kohtuuhintaisen asumisen osuus seudulla on vähintään neljäsosa uudistuotannosta.

6. Asumisen politiikka

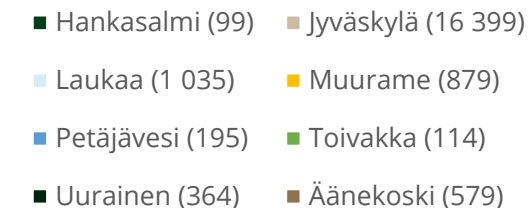
- Vuonna 2021 seudulle valmistui yhteensä 1500 asuntoa, mikä vastaa sopimukseen asetettua tavoitetasoa (4500 asuntoa vuosina 2021-2023). Seudun asuntotuotannosta 88 % kohdistui Jyväskylään.
- Määrällinen asemakaavavaranto on pääosin riittävä (viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaava).
- Vuonna 2021 ARA-tuotannon osuus uudistuotannosta oli 40 %, mikä oli keskimääräistä vuositasa korkeampi ja ylittää seudun tavoitteen (neljäsosa uudistuotannosta). ARA-tuettu asuntotuotanto kohdistui kokonaisuudessaan Jyväskylään.
 - %-osuutta nostaa etenkin Jason & KOAS:in monisukupolvihankkeen valmistuminen Kankaalle (seniori-ASOa ja opiskelija-asumista yht. 168 asuntoa)
- MAL-sopimukseen kirjattu: *Valtio ja seudun kunnat selvittävät yhteistyössä valtion tukeman asuntotuotannon osuuden kasvattamisen edellytykset ja tarkoituksenmukaisuuden.*
 - Jyväskylän osalta ARA-asuntokannan kehittämisen suuntaa tarkastellaan parhaillaan osana Kymppi^R2022-ohjelmaa. Ennen seudullisen tarkastelun käynnistämistä laaditaan MAL-sopimukseen kirjattu *selvitys seudun eri alueiden sosioekonomisen tilasta*, joka etenee parhaillaan osana MAL-kehityskuvan laadintaa. Näiden pohjalta arvioidaan tarve laatia seudullinen asuntopoliittinen ohjelma.

Vuonna 2021 valmistuneet asunnot

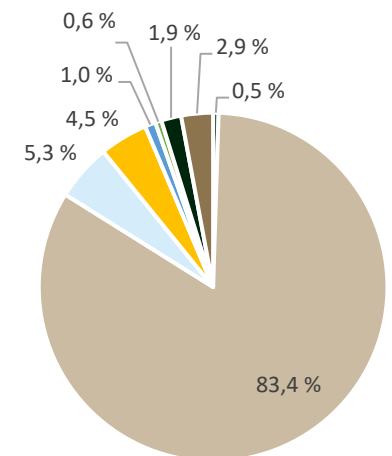
	Pientalot	Rivi- ja ketjutalot	Kerros- talot	Muut	Yhteensä	ARA- tuetut asunnot
Hankasalmi	5	0	0	16	21	0
Jyväskylä	206	67	1043	0	1316	599
Laukaa	42	0	33	0	75	0
Muurame	42	15	0	0	57	0
Petäjävesi	6	0	0	0	6	0
Toivakka	2	0	0	0	2	0
Uurainen	14	0	0	0	14	0
Äänekoski	9	0	0	0	9	0
Yhteensä	326	82	1076	16	1500	599

ARA-tuetun
asuntokannan osuus
40 %

2010-2021 valmistuneet asunnot

Lähde: kuntien rakennus- ja huoneistorekisterit

6. Asumisen politiikka

- Tavoitteena asumisen innovaatioiden ja eri väestöryhmille sopivien asumisen uusien muotojen kehittäminen. Painopiste kehittämisessä ollut Jyväskylässä ja ikääntyvien asumisessa.

Kuva: Schauman Nordgren Architects

Jyväskylä: Keljonkatu 26

Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa monipuolinen puurakenteinen asuntorakentaminen entisen Keljon vanhainkodin tontilla: rivi-/pientaloasumista, senioriasumista, ikääntyneiden palveluasumista sekä esteettömiä kerrostaloasuntoja.

Kuva: Collaboratorio

Jyväskylä: Kuokkalan Kalon

Asuntoreformikilpailu 2018 voittajatyön pohjalta laadittu kaava sai lainvoiman vuonna 2021.

Hankkeessa halutaan edistää elinkaariajattelua ja kiertotalouden mahdollisuuksia sekä pienentää rakentamisen aiheuttamaa hiilijalanjälkeä käyttämällä massiivipuurakentamista. Asumista tukevat palvelut tuodaan helpottamaan kaikenikäisten arkea ja yhteiskäyttöiset tilat sisällä ja ulkona suunnitellaan mahdollistamaan asukkaiden kohtaamisen ja yhteisöllisyyden syntymisen. Hankkeessa kehitetään myös muistiystävällistä asumista.

6. Asumisen politiikka

- Jyväskylä osallistunut MAL-sopimuksen mukaisesti asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan sekä poikkihallinnolliseen lähiöiden kehittämisohjelmaan (2020-2022)
 - Asunnottomuuden puolittamissuunnitelma on laadittu. Asunnottomien lukumäärä on vähentynyt, mutta puolittumistavoitetta ei ole vielä saavutettu.
 - Käynnissä Hyvinvointia ja elinvoimaa Huhtasuolle -lähiöhanke, joka edennyt suunnitellusti. Hankkeessa paneudutaan asukkaiden hyvinvointiin mm. ennaltaehkäisevien ja jalkautuvien neuvonta- ja ohjauspalvelujen kautta. Rakennetun ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden tunteen parantamiseksi alueella on uusittu yli 900 valaisinta ja parhaillaan rakennetaan kahta uutta puistoa ja saneerataan hulevesipuistoa. Kokonaisinvestointi hankkeessa alueelle on yhteensä n. 1,5 milj. €.

Huhtasuon ostoskeskus.
Kuva: Hanna-Kaisa Hämäläinen

6. Asumisen politiikka

- Valtio on osoittanut seudun kunnille kunnallistekniikka-avustuksia sopimuksen mukaisesti. Painopiste kunnallistekniikka-avustusten kohdentamisessa on ollut keskusta-alueiden ja joukkoliikenteeseen tukeutuvien alueiden täydennysrakentamisessa. Vuoden 2021 avustushaussa Jyväskylä sai avustusta yhteensä **1,365 milj. €** (30 % infran kokonaiskustannuksista).

Jyväskylä: Kauramäki (840 000 €)

Kauramäki on seuraavan kymmenen aikana kaupunkirakenteen merkittävin laajenemissuunta ja painopiste.

Alueen kaavoitus jatkuu vaiheittain uuden kokoojankadun mukaisesti kohti Ylämyllyjärveä. Kokoojakadun toteutuminen kokonaisuudessaan mahdollistaa Ylämyllyjärven kautta Kauramäen läpi kulkevan bussilinjan kehittämisen. Tämä parantaa alueen joukkoliikenteellistä saavutettavuutta merkittävästi ja nopeuttaa joukkoliikenteen matka-aikoja.

Kuva: INARO

Jyväskylä: Samulinniitty – monipuolista täydennysrakentamista Päijänteen tuntumaan (285 000 €)

Alueen asuntokanta tulee muodostumaan kerros-, pien- ja rivitaloista. Osa tonteista luovutetaan kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon, mikä monipuolistaa alueen ympärillä olevaa pääosin pientalopainotteista asuntokantaa. Alueelle tulee sijoittumaan myös yksityinen päiväkotiki ja seniori- ja palveluasumista.

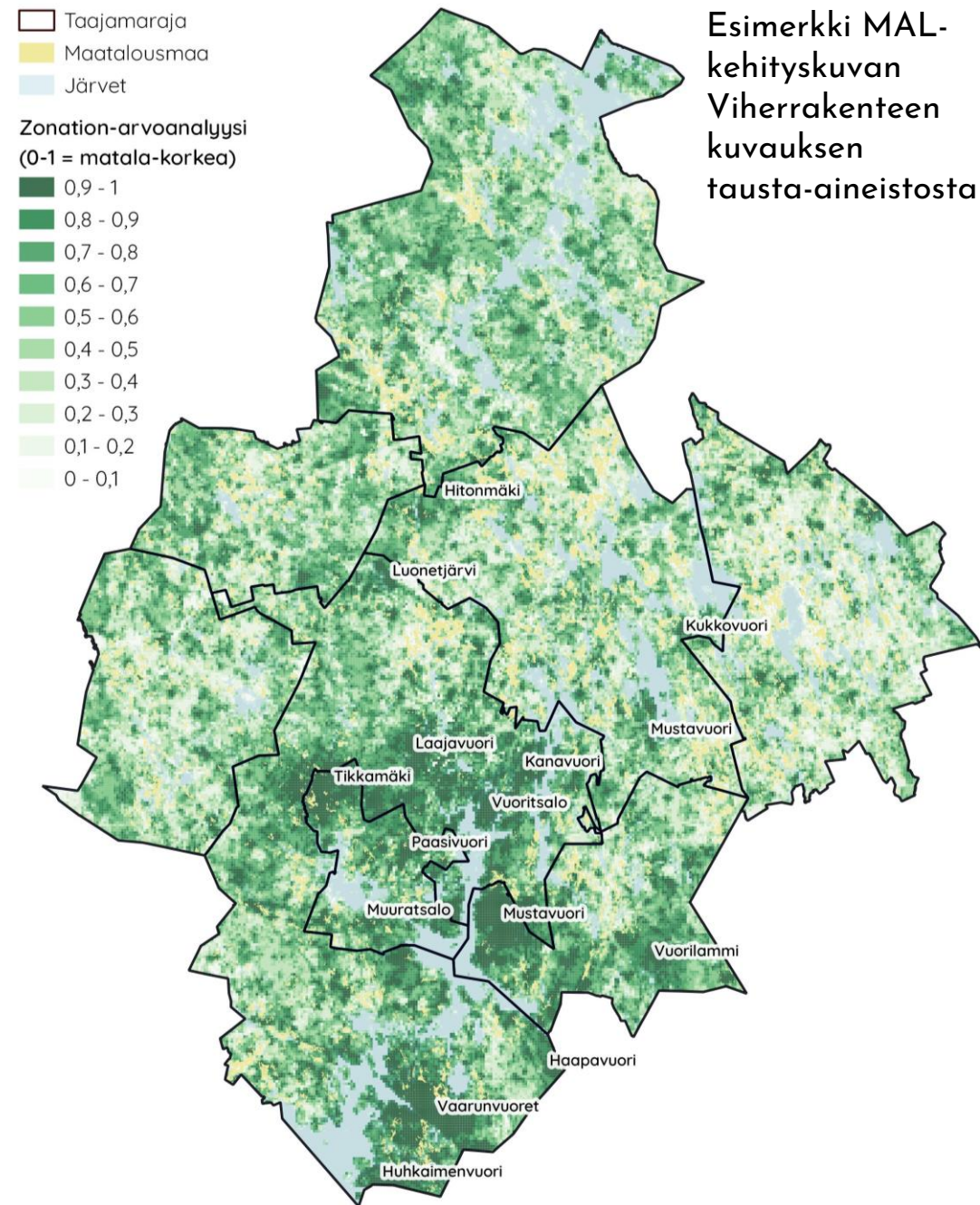
Kuva: Schauman Nordgren Architects

Jyväskylä: Keljonkatu 26 – purkavaa täydennysrakentamista entisen vanhainkodin tilalle (240 000 €)

Kaavamuutoksella alueelle on tarkoitus toteuttaa pien-, rivi- ja kerrostaloasuntoja monien eri asukasryhmien tarpeisiin. Suunnitteilla oleva kaavaratkaisu mahdollistaa kortteliin myös pienehkön tehostetun palveluasumisen yksikön sekä yhteisöllistä asumista ikääntyneille muun kerrostalorakentamisen yhteyteen. Keljonkatu 26 kortteli on esimerkki siitä, kuinka Jyväskylän täydennysrakentaminen painottuu nykyisin yhä enemmän jo kertaalleen rakennetuille, maankäytön muutosalueille.

7. Ekologinen ja kestävä rakentaminen ja ympäristö

- Viherrakenne nousemassa esille seudun MAL-kehityskuvatyössä seudun vetovoimatekijäksi.
 - MAL-kehityskuvan laadinnan yhtenä lähtökohtana on yhtenäisen ja kytkeytyneen viherrakenteen säilyminen.
- Puurakentamista edistetty erityisesti Jyväskylässä useiden eri kaavahankkeiden kautta. Myös ilmastoystävällisestä kaavoituksesta käynnissä pilotteja Jyväskylässä.
 - Seudulla ei toistaiseksi valmistunut/käynnissä hankkeita, jotka täyttävät MAL-sopimukseen kirjatun puurunkoisten kerrostalojen käynnistysavustuksen ehdot (pitkän korkotuen vuokra-asunnot, muille kuin erityisryhmille suunnatut asunnot).

Elinvoimainen ja
saavutettava Jyväskylän
kaupunkiseutu

Elinvoimainen ja saavutettava Jyväskylän kaupunkiseutu

- **Tavoitteet 2030+**

- Rata- ja tieliikenteen solmualueena kaupunkiseutu on saavutettavuudeltaan ja tunnettuudeltaan kiinteä osa suurten kaupunkiseutujen verkkoa.
- Seutua halkovien liikenneväylien, kuten valtatie 4, kehittäminen tukee alueen vahvaa asemaa valtakunnallisena logistisena keskuksena sekä luo edellytyksiä elinkeinoelämän kasvulle Jyväskylän seudulla ja sen ulkopuolella.
- Jyväskylä-Tampere -välin raideyhteyden kehittyminen on edistänyt seudun elinvoimaa ja laajentanut seudun kestävän liikkumisen työssäkäyntialuetta.
- Liikenteen sujuvuus on parantunut valtakunnallisesti, seudullisesti ja paikallisesti. Investoinnit ovat tukeneet liikennejärjestelmän ja yhdyskuntarakenteen kestävää yhteensovittamista. Seudulla on löydetty tuloksellisia ratkaisuja liikenteellisten tarpeiden ja keskusten maankäytön yhteensovittamiseksi mm. Jyväskylän asemanseudulla sekä valtatie 4 kehittämisessä Jyväskylän kohdalla.
- Jyväskylän asemanseudun toimintojen rakentuminen ja monipuolistuminen ovat osaltaan tukeneet Jyväskylän kehittymistä seudun vetovoimaisena keskuksena.

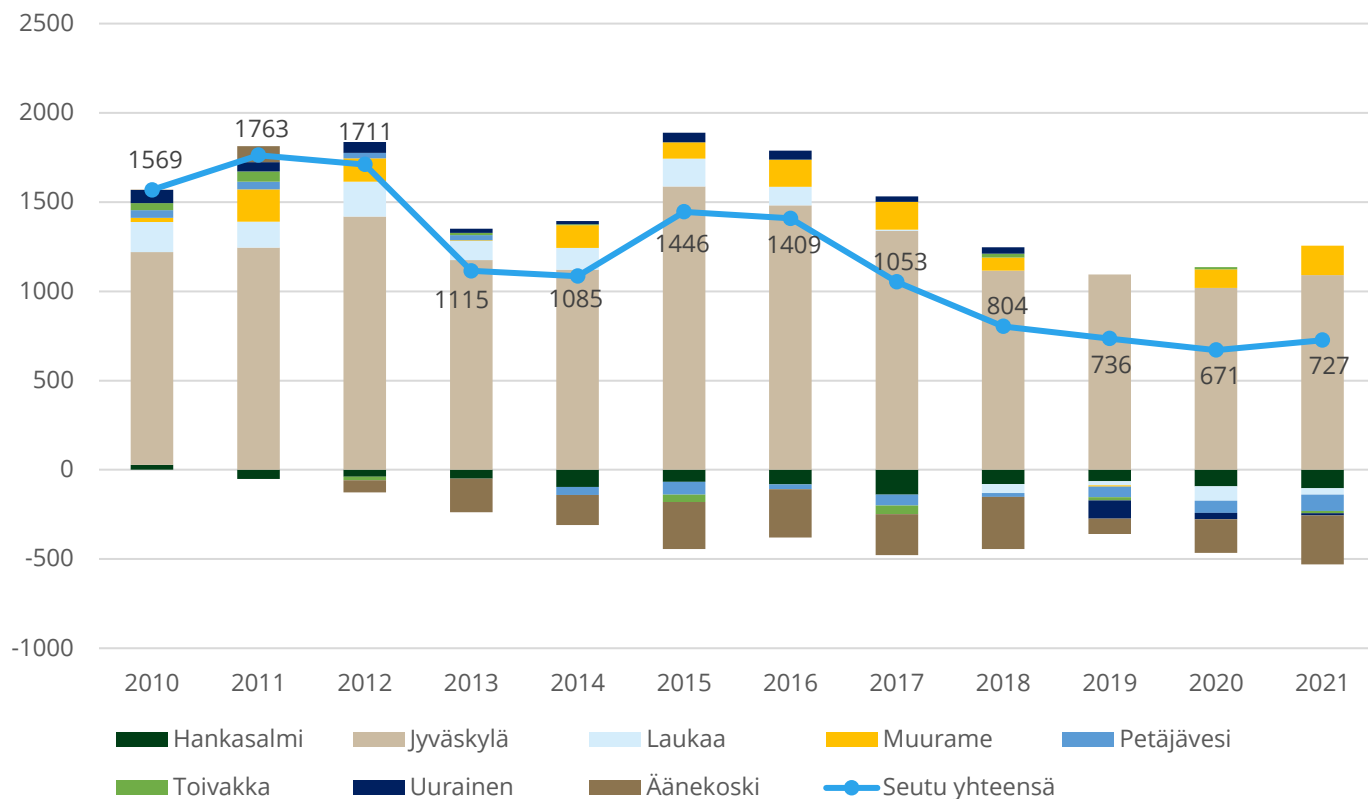
Mittarit

Jyväskylän kaupunkiseutu
on vuonna 2030
vähintään 215 000
asukkaan edelleen
kasvava, elinvoimainen
kaupunkiseutu

8. Elinvoimainen ja saavutettava Jyväskylän kaupunkiseutu

- **Tavoitetilä 2030+:** Jyväskylän kaupunkiseutu on vähintään **215 000** asukkaan edelleen kasvava, elinvoimainen kaupunkiseutu.
 - **Vuonna 2021 asukkaita oli 206 415.** Tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että seudun väestömäärä kasvaa vähintään 957 asukkaalla / vuosi.

Väestönmuutos 2010-2021

	Väestömäärä 2021	Muutos 2020-2021	Muutos 2010-2021
Hankasalmi	4 678	-104 (-2,2 %)	-864 (-15,6 %)
Jyväskylä	144 511	1 091 (0,8 %)	13 695 (10,5 %)
Laukaa	18 788	-35 (-0,2 %)	64 (3,6 %)
Muurame	10 433	166 (1,6 %)	1 177 (12,7 %)
Petäjävesi	3 681	-91 (-2,4 %)	-341 (-8,5 %)
Toivakka	2 388	-13 (-0,5 %)	-30 (-1,2 %)
Uurainen	3 633	-13 (-0,4 %)	178 (5,2 %)
Äänekoski	18 303	-274 (-1,5 %)	-1 941 (-9,6 %)
Yhteensä	206 415	727 (0,4 %)	12 520 (6,5 %)

8. Elinvoimainen ja saavutettava Jyväskylän kaupunkiseutu

- MAL-sopimuksessa seudun kuntien prioriteetteina valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämisessä ovat valtatie 4. kehittäminen (Palokanorsi, Jyväskylän kohta, Vaajakosken kohta ja Vehniä-Äänekoski) sekä Jyväskylä-Tampere välin raideyhteyden parantamisen käynnistäminen.
 - Näistä Vaajakosken kohta on mukana Väyläviraston investointiohjelma 2023-2030 –luonnoksessa yhtenä pääväylien isona kehittämishanke-esityksenä.
 - Palokanorsi on investointiohjelmassa esillä yhtenä kustannustehokkuudeltaan ja vaikutuksiltaan hyvänä tiehankkeena, jotka ovat joko maankäytön kehittämisen tai joukkoliikenteen kannalta merkittäviä ja täyttävät yhteisrahoituksen kriteerit. MAL-kaupunkiseutujen yhteisrahoituksella toteutettavat hankkeet ja niiden kustannusosuudet määritellään valtion ja kuntien välisissä erikseen neuvoteltavissa sopimuksissa.
- Jyväskylän asemanseudun maankäytön kehittämismahdollisuuksien selvittäminen on edennyt.
 - Vuonna 2021 valmistui selvitys keskusta-asemaseudun toteutusedellytyksistä (mukana kansihanke).
 - Keski-Suomen ELY-keskus on saanut keskitettyä suunnittelurahaa aluevaraussuunnitelman laatimiseksi valtatielle 9 (Pumperi - Aholaita). ELY-keskus yhteistyössä kaupungin kanssa valmistelee Rantaväylän aluevaraussuunnitelman käynnistämistä.
- Selvitys Äänekosken kaupungin liittymisestä Jyväskylän seutukuntaan ei ole edennyt. Selvityksen tarkoituksenmukaisuutta selvitetään.

LIITE

Toimenpidekohtainen seuranta

MAL-toimenpiteiden edistymisen arviointi

- Toimenpide edistynyt hyvin ja suunnitellusti
 - Toimenpide edistynyt kohtalaisesti
 - Toimenpide ei ole edistynyt
- Seurannassa pääpaino MAL-sopimuksen toimenpiteiden edistymisen arvioinnissa. Tarkempia MAL-sopimuksen tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta kuvaavia seurantamittareita määritellään myös käynnissä olevan Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvan yhteydessä.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
1. Seudun kunnat yhteistyössä Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa laativat Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvan. Lähtökohtana on Jyväskylän seudun rakennemalli 20X0:n, Äänekosken rakennemallin sekä Jyväskylän seudun liikennejärjestelmätyön (JYSELI) yhteensovittaminen ja päivittäminen. MAL-kehityskuvassa kuvataan seudun tulevaisuuden yhdyskuntarakenne, viherrakenne ja liikennejärjestelmä sekä määritellään maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamisen raamit ja konkreettiset painopistealueet. Kehityskuvan tavoitteena on ohjata kasvu kestävästi olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuen ja tukien kestävää liikkumista ja kuljetuksia Jyväskylän seudulla. Seudun kunnat sitoutuvat toteuttamaan MAL-kehityskuvaa. Laadittavan kehityskuvan valmistelussa kehitetään tietomallipohjaisia ratkaisuja ja yhteentoimivia tietomäärittelyksiä kaupunkiseutusunnittelun tarpeisiin. Työssä hyödynnetään yhteentoimivuusmenetelmää ja kansallisia yhteentoimivuusalustan työkaluja.	● MAL-kehityskuvan laadinta edennyt suunnitellusti. Tavoitteena hyväksyminen seudun kuntien kunnanvaltuustoissa vuoden 2022 loppuun mennessä.

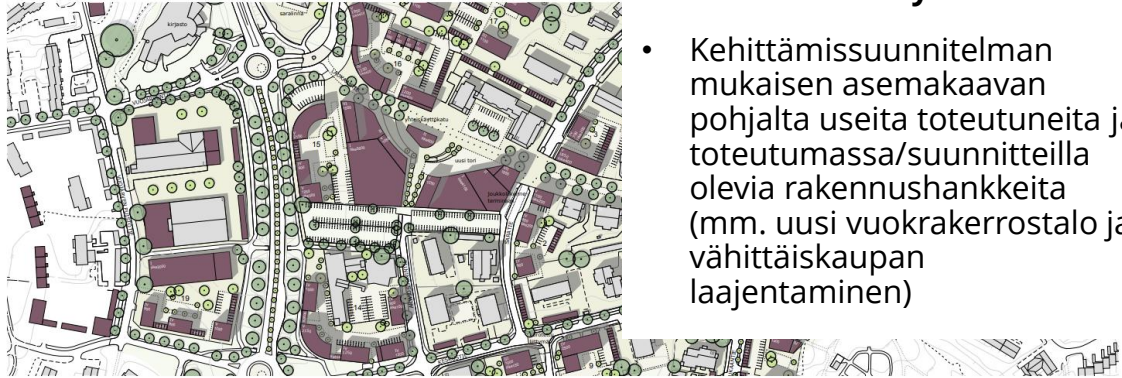
Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

Keskustojen maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
2. Seudun kunnat sitoutuvat ohjaamaan uutta asuntorakentamista pääosin keskustoihin, aluekeskuksiin ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varsille. Tiivistyvillä keskustoilla luodaan edellytykset asukasmäärän kasvulle, keskustojen palvelujen ja elinvoiman kehittymiselle sekä palvelujen saavutettavuudelle. Vähintään 80 % uusien asemakaavojen asumisen kerrosalasta suunnataan maakuntakaavan seudullisesti merkittäviin tiivistettäviin taajamiin. Tarkemmat alueet ja tavoitteet määritellään Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvatyön yhteydessä.	● Vuonna 2021 seudulla kaavoitettiin asumiselle yhteensä n. 83 000 k-m², josta 80 % seudullisesti merkittäviin tiivistettäviin taajamiin.
3. Seudun kunnat kehittävät tiivistyvien keskusten houkuttelevuutta huolehtimalla niiden viihtyisyydestä sekä turvallisesta ja toimivasta liikkumisympäristöstä. Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Äänekoski toteuttavat jo laadittuja keskusten kehittämissuunnitelmia. Toimenpiteet sisältävät suunnitelmien mukaisia tori-, aukio- ja puistoinvestointeja, viherverkostoja, uusien pysäköinti- ja huoltoratkaisujen toteuttamista. Kaikkien toimenpiteiden osalta kiinnitetään huomioita rakentamisen ja elinympäristön laatuun. Seudun kunnat ajantasaistavat ja laativat kehittämissuunnitelmia puuttuvilta osin myös muihin keskuksiin.	● Edennyt osittain. Nostoja jo laadittujen keskustojen kehittämissuunnitelmien toimenpiteiden toteuttamisesta vuodelta 2021 sivulla 28. Uusia kehittämissuunnitelmia ei ole käynnistetty puuttuvilta osin.
4. Seudun kunnat edistävät hiilettömiä ja uusia teknologioita hyödyntäviä (kevytkuorma-autot, pakettiautot, pyörät, dronet) kaupunkilogistiikan mahdollisuuksia asutuskeskuksissa liikenteen ohjauksen, julkisten hankintojen, katutilajijärjestelyn sekä maankäytön ja kaavoituksen avulla.	● Ei ole edennyt. Tavoitetta sivuavat olemassa oleviin teknologioihin perustuvat Jyväskylän keskustan dynaaminen pysäköinninopastuksen suunnittelu (2021) ja hälytysajoneuvojen liikennevaloetuuksien esiselvitys (2021).

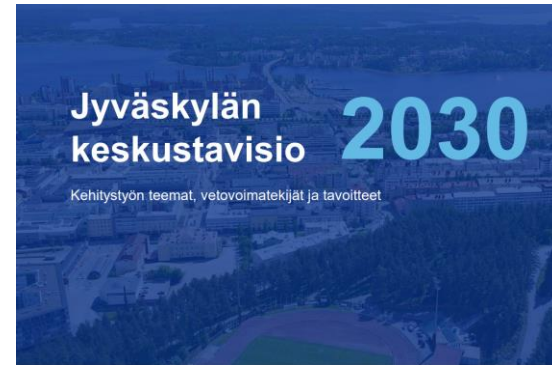
Keskustojen maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen: nostoja keskustojen kehittämissuunnitelmia toteuttavista toimenpiteistä vuodelta 2021

LAUKAAN KIRKONKYLÄN KESKUSTAN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Laukaan kirkonkylä

- Kehittämissuunnitelman mukaisen asemakaavan pohjalta useita toteutuneita ja toteutumassa/suunnitteilla olevia rakennushankkeita (mm. uusi vuokrakerrostalo ja vähittäiskaupan laajentaminen)

Jyväskylän keskusta

- Ydinkeskustan kaavoitushankkeet edenneet hyvin ja useita käynnistymässä/toteutumassa olevia asemakaavoja.
- Selvitys ydinkeskustan ja Lutakon yhdistävästä kannesta valmistunut
- Kehä Vihreä toimenpideohjelma edennyt suunnitellusti.
- Alakaupungin kehittämisperiaatteet hyväksytty. Keskustan kehittämisen LIKE-toimenpideohjelma valmistumassa.
- Keskustan keskeiset investoinnit P-paraati ja paikallisliikenneterminaalin peruskorjaus viivästyneet alkuperäisestä aikataulusta, tavoitteena käynnistyminen vuoden 2022 aikana.

ÄÄNEKOSKEN KESKUSTAN KEHITTÄMINEN 2010 - 2050

Äänekosken keskusta

- Investointeja Pankarin alueen ympäristön viihtyisyyden kehittämiseen (mm. maisemavalaistus, uimaranta)
- Yhteisöpuutarhan toteuttamisen aloittaminen.
- Äänejärven ympäri kulkevan kevyen liikenteen reitin suunnittelun eteneminen osana Äänejärven itärannan asemakaavaa.
- Kotakennäntien turvallisuuden edistämiseksi perustettu erillinen hankeryhmä

Muuramen keskusta

- Merkittävämpiä kehityskohteita ovat: vanha ja uusi liikekeskus - näiden välinen yhteys, jossa pääpaino vanhan liikekeskuksen alueen kehittämisessä.
- Tarkentavia suunnitelmia laadittu vanhan liikekeskuksen tiejärjestelyihin sekä alueen viihtyisyyden parantamiseksi.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

Julkisen henkilöliikenteen kehittäminen

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen	
5. Linkki Tulevaisuuteen –joukkoliikenteen kehittämisohjelman (2019) toteuttaminen (Jyväskylä, Laukaa, Muurame)		
i. Edulliset liput (lippujen hinnoittelu ja vyöhykemuutokset)		Vyöhykemuutos toteutetaan ja lippuhinnoittelu tarkistetaan samassa yhteydessä. Koronatilanteesta johtuen lippuhintojen alentaminen arvioitava uudestaan.
ii. Joukkoliikenteen palvelutarjonnan parantaminen (linjaston kehittäminen runkolinjat ja nopeat seutulinjat)		Uusi linjastosuunnitelma hyväksytty 2021 ja otetaan käyttöön 2024.
iii. Matkaketjujen nopeus ja sujuvuus (alueterminalien kehittäminen, liikennevaloetuuksien lisääminen, bussikaistojen toteuttaminen ja liityntäpysäköintipaikkojen kartoitus ja rakentaminen)		Painopiste kehittämisessä toistaiseksi liikennevaloetuuksiin. Bussikaistojen toteuttamisessa aikaisä. Alueterminalien kehittämisessä edistetty suunnitelmavalmiutta. Maakunnallinen liityntäpysäköintistrategia laadittu.
iv. Matkustamisen helppous (pysäkki-infran parantaminen ja pysäkkien informaatioisällön lisääminen, viestinnän ja markkinoinnin toimenpiteet, sähköisten palvelukanavien ja maksutapojen lisääminen)		Sähköisten palvelukanavien ja maksutapojen lisääminen edennyt. Koronasta johtuen ei ole toteutettu aiemmin suunniteltuja kampanjoita tai tapahtumalippuyhteistöitä. Pysäkki-infran parantamista tehty muiden infraparannusten yhteydessä.
v. Paikallis-, seutu- ja kaukoliikenteen sujuvien yhteyksien mahdollistaminen ja yhteiskäyttöisten lipputuotteiden kehittäminen		Kehitetään linjastoa ja yhteiskäyttöisiä lipputuotteita palvelemaan paikallisesti ja mahdollistamaan seutu- ja kaukoliikenteen yhteyksien käyttäminen. Uuden linjaston käyttöönotto 2024 parantaa edellytyksiä nykyisestään.
vi. Linja-autokaluston käyttövoimat (siirtyminen kokonaan ympäristöystävällisiin linja-autoihin)		100 % siirtyminen ympäristöystävällisiin käyttövoimiin (sähkö, biokaasu, uusiutuva diesel) sopimusten seuraavien kilpailutusten myötä. 90 % autoista uusiutuu vuoden 2024 aikana.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

Julkisen henkilöliikenteen kehittäminen

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
6. Jyväskylän kaupungin osalta maankäytön ja joukkoliikenteen yhteensovittamisessa erityisenä kehityskohteena on aikatauluvapaan matkustamisen alueen (bussien vuoroväli runkolinjaston alueilla on 15 minuuttia tai vähemmän keskeisinä liikennöintiäaikoina) muodostaminen. Tämä alue ja siihen kohdistuvat tarkemmat toiminnalliset tavoitteet määritellään Jyväskylän kaupungin Kymppi^R-maankäytön toteutusohjelmassa.	● Määrittely edennyt osana Jyväskylän kaupungin Kymppi^R-ohjelmaa. Tavoitteena hyväksyntä kaupunginvaltuustossa syksyllä 2022.
7. Laaditaan Jyväskylän seudun kuntien ja Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa selvitys tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueen laajentamisesta koko MAL-sopimusalueelle. Selvityksen koordinoinnista ja tekemisestä vastaa Jyväskylän kaupunkiseudun MAL-yhteistyöryhmä. Selvitystyössä selvitetään, miten joukkoliikenteen järjestäminen kokonaisuutena muuttuisi, mikäli Jyväskylän toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alue laajenisi. Selvityksessä huomioidaan joukkoliikenteen järjestämistavat, niiden vaikutukset ja palvelutarjonta toimivalta-alueen muuttuessa sekä arvioidaan erilaiset toimintamallit kehittämismahdollisuuksineen. Lisäksi huomioidaan joukkoliikenteen valtionavustusten kohdentuminen sekä seudun kuntien osuus joukkoliikenteen järjestämisestä, mikäli viranomaisalueet muuttuvat. Selvityksen kustannusarvio on 50 000–60 000 €. Valtio osallistuu 50 % osuudella kustannuksiin ja seudun kunnat 50 %:n osuudella.	● Edennyt suunnitellusti. Työ käynnistynyt 2/2022. Tavoitteena valmistuminen 6/2022 mennessä.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

Julkisen henkilöliikenteen kehittäminen

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
8. Seudun kunnat edistävät matkaketjuyhteistyön mahdollistavaa kehitystyötä taustajärjestelmäpohjaisten lippu- ja maksujärjestelmä tai välityspalveluja tarjoavien toimijoiden kanssa. Seudun kunnat edistävät kestävien ja kilpailukykyisten matka- ja kuljetusketjujen toteutumista yhteistyössä yksityisen sektorin toimijoiden kanssa sekä kehittävät liikennepalveluiden yhteen toimivuutta ja tietorajapintoja asiakaslähtöisesti. Seudun kunnat varmistavat, että kunnan katuverkon tiedot ovat kattavasti saatavilla tie- ja katuverkon tietojärjestelmissä.	 Kuntien vaikutusmahdollisuudet matkaketjuyhteistyön kehittämiseen käytännössä rajalliset. Ei ole toistaiseksi ollut taloudellisesti kannattavaa MaaS-operaattoreille.
9. Valtio avustaa Jyväskylän seudun tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen julkisen henkilöliikenteen palveluita 3,66 miljoonalla eurolla sopimuskaudella 2021–2023. Valtionavustuksen edellytyksenä on, että kaupunkiseutu toteuttaa tässä sopimuksessa esitetyjä joukkoliikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteitä. Valtio osoittaa ilmastoperusteista joukkoliikenteen avustusta Jyväskylän seudun tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen haettavaksi yksi (1) miljoonaa euroa vuodessa eli yhteensä kolme (3) miljoonaa euroa vuosina 2021–2023. Lisäksi seudut voivat hakea avustuksia valtakunnallisen haun yhteydessä. Valtio avustaa keskisuurten kaupunkiseutujen lippu- ja maksujärjestelmien kehittämistä yhteensä 1,4 miljoonalla eurolla vuosina 2022–2023.	 Valtion taloudellinen tuki toteutunut sopimuksen mukaisesti. 2021: 1,22 milj. € perustuki + ilmastoperusteinen (MAL-sopimuslisä) 1 milj. €. Jyväskylä hakee muiden keskisuurten kaupunkiseutujen kanssa kehittämisrahaa lippu- ja maksujärjestelmien kehittämistä varten 1,4 milj. € vuosille 2022-2023.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

Seudun kävely- ja pyöräilyolosuhteiden kehittäminen

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
10. Seudun kunnat ja valtio kehittävät kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Infratoimenpiteitä kohdennetaan pääasiassa olemassa oleville väylille, joiden käyttöaste on korkea. Myös uusia yhteyksiä rakennetaan, kun yhteys arvioidaan tarpeelliseksi ja tuleva käyttöaste korkeaksi. - Seudun kunnat ja ELY-keskus jatkavat maantienverkon puuttuvien seudullisten pyöräily-yhteyksien sekä pyöräilyn pää- ja aluereittien suunnittelua. - Seudullisesta pyöräverkostosta ja sen kehittämistarpeista tuotetaan kuvaus Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvatyön yhteydessä. Työssä tarkastellaan kunta- ja seututasoisten yhteyksiä ja määritetään tavoiteverkko (pää-, alue- ja paikallisreitit) sisältäen yhteyspuutteet ja priorisointi. Jyväskylän kaupunki on laatinut pyöräilyn edistämisohjelman (2016). Seudun MAL-kehityskuvatyön yhteydessä ratkaistaan mahdollisen tarkemman seudullisen kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelman sisältö.	 Vuonna 2021 seudulla valmistunut useita kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parantavia hankkeita. Seudun kävelyn ja pyöräilyn ohjelmointivalmiutta on parannettu, mutta erityisesti suunnitelmavalmiuden kohentaminen vaatii jatkossa vahvoja panoksia. Aloitettu MAL-kehityskuvatyö, jossa kävelyn ja pyöräilyn yhteydet yhtenä sisältönä.
11. Jyväskylä kehittää pyöräliikenteen seuranta. Tavoitteena on kerätä keskeisiltä väyliltä systemaattisesti tietoa pyöräilymääristä ja hyödyntää tietoa pyöräliikenteen strategisessa suunnittelussa ja kadunpidon operatiivisessa toiminnassa, kuten hoito- ja ylläpitotoimien kohdentamisessa.	 Laskentoja tehty lähinnä vain maantie- ja katusuunnittelun pohjaksi. Jatkuvatoimista liikennelaskentaa ja laskentatulosten hyödyntämistä tukevia tietojärjestelmiä ei ole toistaiseksi kehitetty suunnitellusti.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

Seudun kävely- ja pyöräilyolosuhteiden kehittäminen

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
12. Seudun kunnat parantavat kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä osana sujuvia matkaketjuja lisäämällä dataa reiteistä ja palveluista (esim. kunnossapito, pysäköintimahdollisuudet, yhteiskäyttöpyörät, esteettömyys).	 Väylän käyttäjille suunnattuja reitti- ja palvelukohdekuvauksia kehitetty lähinnä vain valtakunnallisessa pyöräilyn tavoiteverkkotyössä (Väylävirasto).
13. Jyväskylän seudun kunnat voivat hakea valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla valtakunnallisen kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustushaun yhteydessä. Jyväskylän seudun kuntien haettavaksi on vuodelle 2021 osoitettu vähintään yksi (1) miljoonaa euroa. Seudun kunnat osallistuvat rahoitettavien hankkeiden kustannuksiin 50 prosentilla. Traficom toteuttaa investointiohjelman hankehaun ja myöntää rahoituksen.	 Päätösten mukainen rahoitussaan to yht. 241 550 € • Yrjönkatu 188 550 € (Jyväskylä) • Kappelintien kadun ja korotetun kevyenliikenteenväylän rakentaminen 33 000 € (Muurame) • Riihivuorentien perusparannus ja korotetun kevyenliikenteenväylän rakentaminen 20 000 € (Muurame). • Jyväskylälle kielteinen päätös Rantaraitin hakemukselle Heikinkatu-Koivurannantie (haettu avustus 450 000 €).
14. Valtio osoittaa Jyväskylän seudun tärkeisiin liikennejärjestelmän toimivuutta, kestävyyttä ja turvallisuutta edistäviin kustannustehokkaisiin parantamishankkeisiin (suunnitteluun ja toteutukseen) vuosina 2022-23 yhteensä 3,3 miljoonaa euroa Liikenne 12 –suunnitelman mukaisesti. Rahoitusta kohdennetaan ja toimenpiteet priorisoidaan jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä sovittavalla tavalla seudun kuntien, Väyläviraston ja ELY-keskuksen yhteistyönä. Valtion rahoituksen edellytyksenä on, että seudun kunnat käyttävät toimenpiteisiin vastaavan summan.	 Vuonna 2022 toteutetaan hankkeita yhteensä 3,63 milj. €, josta valtio 50 % ja kunnat 50 %. • Jyväskylä: Vesangantien jalankulku ja pyöräilyväylä välillä Könkkölä-Ruoke. • Äänekoski: mt 6450 (Sumiaistentie) jalankulku ja pyöräilyväylä: Suolahti.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne

MAL-tiedolla johtaminen

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
15. Seudun yhteisen paikkatietoinfrastruktuurin ja rajapintaratkaisujen kehittäminen ajantasaisen MAL-tilannekuvan muodostamiseksi.	 Toimenpidettä edistetään MAL-kehityskuvan yhteydessä toteutettavan paikkatietoalustan kautta.
16. Seudullisten tiedolla johtamisen välineiden kehittäminen (mm. seudullinen asumiskatsaus). Kunnat yhteistyössä valtion kanssa kehittävät uusia tiedonkeruutapoja liikkumisen ajantasaisen tietopohjan ylläpitämiseksi.	 Seudullinen asumiskatsaus julkaistu vuonna 2021 ensimmäistä kertaa koko seudun laajuisena. Jatkossa asumiskatsaus integroituu mahdollisesti osaksi seudun MAL-kehityskuvan seurantaa. Uudet tiedonkeruutavat liikkumisen tietopohjan ajantasaistamiseksi eivät ole edenneet.
17. Tarkemmista paikkatiedon analysointi-/selvityspalvelujen ostosta kiinnostuneet seudun kunnat selvittävät yhteistyössä Jyväskylän kaupungin kanssa edellytykset ko. palvelun tuottamiseen ja tilaamiseen.	 Ei ole edennyt toistaiseksi. Jyväskylän kaupungille saatu MAL-sopimuksen myötä lisäresursseja tietotuotantoon, työpanos vuoden 2022 aikana kohdentuu MAL-kehityskuvatyöhön.
18. Seudullisen yhteensovittamistyön lisäksi seudun kunnat kehittävät omia sisäisiä MAL-suunnitteluprosessejaan. Jyväskylä kehittää maankäytön toteutusohjelmaansa (KymppiR) sisällöltään Jyväskylän MAL-ohjelmaksi.	 Jyväskylä: liikennehankkeiden ohjelmointi sisällytetään ensimmäistä kertaa maankäytön ja asumisen rinnalle Kymppi ^R 2022-ohjelmaan.
19. Seudun kunnat ja valtio yhteistyössä luovat edellytykset uusien palveluiden kehittämiselle avaamalla yksityisen ja julkisen liikennetiedon rajapintoja, ja hyödyntävät liikkumisen dataa liikennesuunnittelussa ja liikenteen ohjauksessa.	 Esim. joukkoliikenteen tietojen osalta rajapintaratkaisut olleet jo olemassa. Uusimmat tiedonkeruun ja hyödyntämisen tavat toiseksi enemmän kokeiluasteella

Asuminen ja elinympäristön laatu

Asumisen politiikka

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
20. Seudun kunnat käyttävät ja kehittävät asuntopoliittisia ohjauskeinoja tavoitellessa monipuolisia ja sosiaalisesti tasapainoisia asuinalueita. Seudun kuntien tavoitteena on 4500 valmistunutta asuntoa kauden 2021–2023 aikana. Tavoitteena on, että kohtuuhintaisen asumisen osuus kokonaistarjonnasta on riittävällä tasolla.	 Asuntotuotanto ollut määrällisen tavoitteen saavuttamisen näkökulmasta riittävää. Vuonna 2021 valmistui yhteensä 1500 asuntoa. ARA-tuetun asuntokannan osuus seudulla on 16 %. Petäjävedellä laaditaan vuoden 2022 aikana asuntopoliittinen ohjelma.
21. Seudun kunnat laativat selvityksen seudun eri alueiden sosioekonomisesta tilasta. Selvityksessä kehitetään tiedolla johtamisen menetelmiä ja etsitään toimivia tapoja seurata ja kuvata alueellista eriytymiskehitystä ja tarvittaessa reagoida siihen. Tämän selvityksen pohjalta arvioidaan tarve laatia seudullinen asuntopoliittinen ohjelma.	 Edennyt suunnitellusti osana Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvan laadintaa. Valmistuu keväällä 2022.
22. Valtio tukee seudun kohtuuhintaista asuntotuotantoa. Painopiste on keskusta-alueiden ja joukkoliikenteeseen tukeutuvien alueiden täydennysrakentamisessa. Valtio ja seudun kunnat selvittävät yhteistyössä valtion tukeman asuntotuotannon osuuden kasvattamisen edellytykset ja tarkoituksenmukaisuuden. Selvityksen yhteydessä otetaan huomioon seudun asuntomarkkinatilanne, valtion tukeman asuntotuotannon vaikuttavuus sekä alueiden tasapainoinen kehitys. Seudun kuntien tavoite on, että valtion tukeman kohtuuhintaisen asumisen osuus seudulla on vähintään neljäsosa uudistuotannosta. Kohtuuhintaiseksi asuntotuotannoksi tässä luetaan ARA-rahoituksella toteutettavat vuokra-asunnot, asumisoikeusasunnot, asunnot ikääntyneille, asunnottomille, kehitysvammaisille, opiskelijoille, nuorisolle ja muille erityisryhmille sekä ARA:n tukemat asumisen kokeilut.	 ARA-tuotannon kasvattamisen edellytyksiä selvitetty Jyväskylän kaupungin osalta osana Kymppi^R-ohjelmaa. Seudullisen tarkastelun laadinta ei ole käynnistynyt. Vuoden 2021 asuntotuotannosta 40 % oli ARA-tuettua tuotantoa (kaikki Jyväskylässä).

Asuminen ja elinympäristön laatu

Asumisen politiikka

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
23. Kaavoitusta ja maapoliittisia keinoja kuten maankäyttösopimuksia ja tontinluovutusta käytetään kohtuuhintaisen asuntotuotannon lisäämiseksi erityisesti Jyväskylän keskustassa ja aluekeskuksissa. Seudun kunnat varmistavat seudun asuntotuotantotarvetta vastaavan kaavavarannon vastaamaan noin viiden vuoden kehityksen tarvetta, ja varmistavat kestäviin kulkutapoihin tukeutuvien asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen. Uusi asuntokaavoitus sijoitetaan joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyville vyöhykkeille. Vähintään 80 % uusien asemakaavojen asumisen kerrosalasta suunnataan maakuntakaavan seudullisesti merkittäviin tiivistettäviin taajamiin.	 Jyväskylän kaupungin uudet maankäyttösopimuslinjaukset hyväksytty 2021. Tavoitteena mm. keskusta-alueen kehittäminen ja täydennysrakentamisen edistäminen. Määrällinen asemakaavavaranto on pääosin riittävä kysyntään nähden.
24. Valtio osoittaa vuosina 2021-2023 puurunkoisten kerrostalojen 5000 euron asuntokohtaista käynnistysavustusta keskusta-alueille ja joukkoliikennevyöhykkeelle rakennettaville pitkän korkotuen muille kuin erityisryhmille tarkoitetuille vuokra-asunnoille.	 Seudulla ei toistaiseksi valmistunut/käynnissä rahoitusehdot täyttäviä hankkeita.
25. Valtio osoittaa seudun kunnille kunnallistekniikka-avustuksia. Painopiste kunnallistekniikka-avustusten kohdentamisessa on keskusta-alueiden ja joukkoliikenteeseen tukeutuvien alueiden täydennysrakentamisessa.	 Jyväskylä saanut vuoden 2021 haussa avustusta (Samulinniitty, Keljonkatu 26, Kauramäki) yht. 1 365 000 €

Asuminen ja elinympäristön laatu

Asumisen politiikka

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
26. Seudun kunnat kehittävät eri väestöryhmille sopivia asumisen uusia muotoja ja asumisen innovaatioita sekä erilaisia hybridihankkeita kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin.	● Nostoja eri väestöryhmille sopivista asumisen uusista muodoista ja innovaatioista s. 18. Painopiste ollut Jyväskylässä ja ikääntyvien asumisessa
27. Seudun kunnat sitoutuvat ehkäisemään ja vähentämään asunnottomuutta tavoitteena asunnottomuuden puolittaminen vuoden 2022 loppuun mennessä. Jyväskylä osallistuu vuosina 2020–2022 toteutettavaan asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa asunnottomille sekä vahvistaa seudun kuntien asunnottomuustyötä. Ohjelmaan osallistuvat seudun kunnat tekevät kattavan suunnitelman asunnottomuuden puolittamiseksi omalla alueellaan ja ovat oikeutettuja hakemaan kehittämisavustusta asunnottomuutta vähentävien ja asumista tukevien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen ja käyttöönottoon.	● Asunnottomuuden puolittamissuunnitelma menossa Jyväskylässä hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2022. Asunnottomien lukumäärä väheni Jyväskylässä vuonna 2021. (2021 asunnottomia 101, 2020 asunnottomia 125).
28. Seudun kunnat kiinnittävät huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen. Valtio toteuttaa vuosina 2020-2022 poikkihallinnollisen lähiöiden kehittämisohjelman korostaen lähiöiden kehittämistä kokonaisvaltaisesti, suunnitelmallisesti ja strategisesti, kehittämisen laaja-alaista yhteistyötä sekä tietoon perustuvaa suunnittelua ja kehittämistä. Ohjelman osana valtio myöntää kasvukeskuskaupungeille avustusta, jonka edellytyksenä on, että lähiökehittämisestä on laadittu ympäristöministeriön hyväksymä suunnitelma, ja että segregaaion ehkäiseminen lähiöitä kehittämällä on osa kunnan strategista suunnittelua.	● Lähiöohjelma edennyt suunnitellusti (Hyvinvointia ja elinvoimaa Huhtasuolle)

Asuminen ja elinympäristön laatu

Ekologinen ja kestävä rakentaminen ja ympäristö

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
29. Seudun kunnat panostavat liikuntaan ja ulkoiluun kannustavien elinympäristöjen rakentumiseen. Omaehtoinen, terveyttä ja hyvinvointia edistävä liikkuminen ja sen mahdollistava viherrakenne nähdään vetovoimatekijänä, joka edistää niin sosiaalista hyvinvointia kuin ekologista kestävyttä. Seudun MAL-kehityskuvan laadinnan yhtenä lähtökohtana on yhtenäisen ja kytkeytyneen viherrakenteen säilyminen . Hyvin saavutettavat lähivirkistysalueet sekä viheryhteyksien jatkuvuus laajemmille ulkoilu- ja luontoalueille luovat pohjaa liikuntaan ja ulkoiluun kannustavien elinympäristöjen rakentumiselle sekä kestävään liikkumiseen pohjautuvien asuinalueiden rakentumiselle. Kytkeytynyt viherverkosto palvelee myös luonnon monimuotoisuuden sekä seudullisten viheryhteyksien turvaamista.	 Toimenpidettä edistetään osana Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvan laadintaa (selvitys seudun viherverkon yhtenäisyydestä ja kytkeytyneisyydestä).
30. Seudun kunnat edistävät ekologista ja kestävää rakentamista edistetään pilotoimalla ilmastoystävällistä kaavoitusta.	 Jyväskylässä käynnissä Ilmastoviisas kaupunginosa –hankkeen pilotointi.
31. Seudun kunnat tukevat ja edistävät puurakentamista kaavoituksessaan ja tontinluovutuksessa.	 Jyväskylässä laadittu selvitys puurakentamisesta. Jyväskylässä puurakentamisen edistämisen tonttimarkkinointitavoitteet on kirjattu talousarvioon ja tonttitarjontaa ohjelmoidaan jatkossa kaupungin KymppiR-ohjelman kautta. Puurakentamisesta edistetty myös julkisessa rakentamisessa. Esim. Äänekoskella toteutettu hirsirakenteinen Koiviston alakoulu.
 32. Seudun kunnat kehittävät kiertotalousratkaisuja rakentamisessa ja asumisessa sekä lisäävät uusiomateriaalien hyödyntämistä.	 Jyväskylässä kiertotalousratkaisujen hyödyntämistä selvitetty Keljonkatu 26 kaavassa (ei todettu kannattavaksi).

Elinvoimainen ja saavutettava Jyväskylän kaupunkiseutu

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
33. Seudun kunnat selvittävät Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvatyössä seudullisten työpaikka- ja yritysalueiden sijaintikysymyksiä suhteessa kestäväan liikkumiseen ja logistisen solmukohta-aseman hyödyntämiseen.	 Toimenpidettä edistetään osana Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvan laadintaa
34. Jyväskylän kaupunki selvittää yhteistyössä Väyläviraston ja ELY-keskuksen kanssa Jyväskylän asemanseudun maankäytön kehittämismahdollisuuksia. Kehittäminen pitää sisällään myös Lutakkoa ja ydinkeskustaa yhdistävät uudet yhteydet. Väylävirasto, Keski-Suomen ELY-keskus ja Jyväskylän kaupunki sitoutuvat edistämään suunnittelua hakemalla ratkaisuja Rantaväylän (vt 9) liikenne- ja ratkaisujen löytämiseksi. Valtio arvioi Rantaväylän (Satamakadun ja Mattilanniemen kohdat) tarkentavan väyläsuunnittelun ajoittumista osana Liikenne12 -suunnitelman mukaista suunnitteluohjelmaa.	 Keskusta-asemanseudun toteutusedellytysten selvitys (mukana kansihanke) valmistunut 2021. Keski-Suomen ELY-keskus on saanut keskitettyä suunnittelurahaa aluevaraussuunnitelman laatimiseksi valtatielle 9 (Pumperi - Aholaita). ELY-keskus yhteistyössä kaupungin kanssa valmistelee Rantaväylän aluevaraussuunnitelman käynnistämistä.
35. Valtio on sitoutunut Jyväskylä-Tampere raideyhteyden kehittämiseen 19 milj. euron valtuudella, jolla edistetään tavara- ja henkilöjunaliikenteen sujuvuutta, parannetaan radan välityskykyä sekä edistetään radan elinkaaritehokasta kunnossapitoa. Jyväskylä-Tampere-rataosa on tunnistettu liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa yhdeksi keskeisimmistä ja kriittisimmistä rataverkon parantamiskohteista. Valtio arvioi myöhempien vaiheiden toteutuksen osana Liikenne12 -suunnitelman mukaista investointiohjelmaa.	 Lahdenperä-Jämsä-välillä suunnitellaan (yleissuunnitelma ja YVA) kaksoisraideosuutta ja rataoikaisua. Muita suunniteltavia vähäisempiä toimenpiteitä ovat Saakoski-Jyväskylä-välin lisäraiteet tai uudet liikennepaikat, Laihalammin uusi liikennepaikka ja Jämsän aseman laituripolun korvaaminen eritasoratkaisuna. Hanke ei sisälly Väylän investointiohjelmaan vuosille 2023-2030. Hankkeen toteuttamisvalmiuden saavuttaminen vie aikaa useamman vuoden.

Elinvoimainen ja saavutettava Jyväskylän kaupunkiseutu

Toimenpide	Toteutuminen/edistyminen
36. Valtio edistää valtakunnallisia liikennejärjestelmän toimenpiteitä Liikenne12 – suunnitelman sekä toimeenpanossa valmisteltavien suunnittelu- ja investointiohjelman mukaisesti. Valmistelussa huomioidaan myös maankäytön kehittämisen tarpeet. Liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa on Jyväskylän seudun kannalta tunnistettu seuraavat pääväyliä koskevat puutteet: Jyväskylä-Tampere -rataosa, Vt 4 Jyväskylän ja Vaajakosken kohdat, Vt 4 Vehniä-Äänekoski, Vt 9 Jyväskylän kohta, Vt 9 Muurame-Jyväskylä, Vt 9 Korpilahden kohta.	 Vaajakosken kohta on mukana Väyläviraston investointiohjelma 2023-2030 –luonnoksessa yhtenä pääväylien isona kehittämishanke-esityksenä. Palokanorsi on investointiohjelmassa esillä yhtenä kustannustehokkuudeltaan ja vaikutuksiltaan hyvänä tiehankkeena, jotka ovat joko maankäytön kehittämisen tai joukkoliikenteen kannalta merkittäviä ja täyttävät yhteisrahoituksen kriteerit. MAL-kaupunkiseutujen yhteisrahoituksella toteutettavat hankkeet ja niiden kustannusosuudet määritellään valtion ja kuntien välisissä erikseen neuvoteltavissa sopimuksissa.
37. Seudun kunnat selvittävät Äänekosken kaupungin liittymistä Jyväskylän seutukuntaan.	 Ei ole edistynyt. Selvitetään tarkoituksenmukaisuutta.